

REIKALAVIMAI KARTOGRAFIJOS MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ PROGRAMOS REFERATUI, MOKSLINIAM PRANEŠIMUI IR MAGISTRO DARBUI

REFERATAS

Referatas yra skirtas teorinės problemos analizei. Jame pateikiama įvairių mokslininkų nuomonė apie tiriamą problemą. Referate studentas susistemina įvairias mokslines teorijas, susijusias su nagrinėjama problema, ir pateikia savo vertinimą dėl taikomų teorijų tinkamumo.

Referato tikslas – gilintis į studijuojamo dalyko atskiras temas, ugdyti tinkamo darbo gebėjimus, gebėjimus vykdyti publikacijų analizę, reiškinių analizę ir loginį mąstymą.

Rašant referatą, giliau ir teisingiau suvokiamos pagrindinės mokslo šakos ar krypties sąvokos bei terminija, išsiugdomas mokslinio rašymo stilius, išmokstama tinkamai apipavidalinti mokslinį tekstą, teisingai cituoti kitų autorių publikacijas, teisingai sudaryti panaudotų publikacijų ir duomenų šaltinių sąrašą.

Referato darbų temas kiekvieno semestro pradžioje pasiūlo studijuojamo dalyko dėstytojas. Referato temos gali būti siūlomos ir paties studento, jas suderinus su dalyko dėstytoju.

Referato apimtis – iki 20 puslapių.

Referate turi būti viršelis, referato turinys (planas), įvadas, struktūrizuota pagrindinė teksto dalis, apibendrinimas arba išvados, panaudotos literatūros ir duomenų šaltinių (bibliografijos) sąrašas.

Viršelis apiforminamas pagal pavyzdį, pateiktą 1 priede.

Įvade nurodomas nagrinėjamos temos ar problemos aktualumas, jos naujumas, galimas praktinis pritaikomumas, suformuluojamas referato tikslas, apibrėžiami referate nagrinėjami uždaviniai.

Referato turinyje (plane) įvardijamos visos struktūrinės referato dalys, nurodant puslapius, kuriais jos prasideda.

Pagrindinėje dalyje aptariamos vyraujančios koncepcijos ir požiūriai, kurie susiję su nagrinėjama tema ar problema. Šią referato dalį privaloma struktūrizuoti.

Apibendrinime arba išvadose pateikiama glausta autoriaus nuomonė apie tiriamą temą ar problemą, nurodomos galimos tirtų reiškinių ar procesų raidos tendencijos ir galimas jų pritaikomumas.

Panaudotos literatūros ir duomenų šaltinių (bibliografijos) sąrašė pateikiami visų referate naudotų dokumentų (mokslinių monografijų, mokslinių straipsnių, interneto svetainių, žemėlapių, mokslinio tyrimo darbų ataskaitų) sąrašai pagal atitinkamus reikalavimus.

Referato vertinimo kriterijai:

1. Gebėjimas suvokti problemą.
2. Gebėjimas analizuoti kitų autorių kūrinius.
3. Gebėjimas teisingai suvokti analizuojamų publikacijų esmę ir pagrindinius akcentus.
4. Gebėjimas savarankiškai surinkti duomenis iš įvairių informacijos šaltinių.
5. Aiškus ir nuoseklus minčių dėstymas – mąstymo logiškumas.
6. Rašto kultūros lygis.
7. Gebėjimas estetiškai pateikti referato tekstą ir iliustracijas.
8. Gebėjimas tinkamai cituoti publikacijas ir sudaryti jų sąrašą.

MOKSLINIS PRANEŠIMAS

Mokslinis pranešimas – mokslinis tyrimas, atliekamas pirmame kartografijos magistrantūros studijų kurse. Tai parengiamasis tyrimas, leidžiantis pasiruošti magistrinio darbo rengimui. Mokslinis pranešimas yra skirtas siauresnės problemos teorinei analizei ir galimų praktinių sprendimų formulavimui. Moksliniame pranešime nagrinėjama ir pateikiama įvairių mokslininkų nuomonė apie tiriamą problemą. Šiame darbe magistrantas apžvelgia įvairias mokslines teorijas, susijusias su nagrinėjama problema, gilina tyrimų metodiką, pateikia savarankiško tyrimo metu sukauptus duomenis, juos analizuoja ir sistemina, formuluoja išvadas, paremtas tyrimo rezultatais.

Mokslinio pranešimo tikslas – gilinimasis į kartografijos problemas, tinkamų savarankiško mokslo tiriamo darbo gebėjimų ugdymas.

Mokslinio pranešimo uždaviniai:

1. Gebėjimų vykdyti mokslinių publikacijų analizę ugdymas.
2. Gebėjimų analizuoti gamtos ir visuomenės reiškinius ugdymas.
3. Kartografinės analizės rezultatų pateikimo ugdymas.
4. Apibendrinimų ir išvadų formulavimo ugdymas.

Duomenų moksliniam pranešimui rinkimas bei pačio pranešimo rašymas padeda:

1. Giliau ir teisingiau suvokti pagrindines kartografijos ar jos struktūrinių šakų sąvokas bei terminiją.

2. Įvaldyti tyrimo metodus.
3. Išsiugdyti analitinius gebėjimus.
4. Įvaldyti kartografinės vizualizacijos būdus.
5. Išsiugdyti mokslinį rašymo stilių.
6. Išmokti tinkamai pateikti tyrimų rezultatus.
7. Kurti ir parinkti iliustracijas.
8. Remiantis tyrimo duomenimis formuluoti išvadas ir apibendrinimus.

Mokslinio pranešimo temas pirmo semestro pradžioje pasiūlo Kartografijos centro dėstytojai. Magistro darbo temos gali būti siūlomos ir paties studento (pageidautina), jas suderinus su kuruojančiu dėstytoju – būsimu magistro darbo vadovu. Mokslinio pranešimo temos turi būti apsvarstytos ir patvirtintos Kartografijos centro darbuotojų bei Kartografijos studijų komiteto posėdžiuose.

Mokslinio pranešimo apimtis – iki 30 puslapių (su iliustracijomis).

Moksliniame pranešime turi būti:

- Viršelis.
- Titulinis lapas.
- Darbo turinys.
- Įvadas.
- Struktūrizuota pagrindinė tekstinė dalis.
- Išvados.
- Panaudotos literatūros ir duomenų šaltinių (bibliografijos) sąrašas.

Moksliniame pranešime privalomai turi būti pateiktos kartografinės iliustracijos (originalūs žemėlapiai). Papildomai moksliniame pranešime gali būti pateiktis priedai (naudoti duomenys, analizei naudotos kitų autorių sudarytų žemėlapių serijos).

Mokslinio pranešimo viršelis apiforminamas pagal pavyzdį (2 priedas).

Įvade nurodomas nagrinėjamos temos ar problemos aktualumas, autoriaus tyrimo naujumas, tyrimo rezultatų galimas praktinis pritaikomumas, suformuluojamas tyrimo tikslas ir jam pasiekti vykdomi uždaviniai.

Mokslinio pranešimo turinyje įvardijamos visos struktūrinės dalys, nurodant puslapius, kuriais jos prasideda. Turinio struktūrizacija turi būti daugialygė, tai yra stambūs darbo skyriai skaidomi į poskyrius. Skyriuje turi būti mažiausiai du poskyriai.

Atskirame skyriuje pristatoma kitų autorių anksčiau atliktų tyrimų apžvalga.

Atskirame skyriuje išsamiai apibūdinama tyrimo metodologija ir naudoti tyrimo metodai.

Pagrindinėje mokslinio pranešimo dalyje pateikiami tyrimo rezultatai. Ši darbo dalis privalomai struktūrizuojama.

Pranešimo išvadose pateikiami glausti apibendrinimai susiję su stambiaisiais pagrindinės dalies skyriais: publikacijų darbo tema analize, naudotos metodikos pritaikomumu, atskirų darbo rezultatų dalies skyrių apibendrinimai. Išvadose autorius būtinai privalo suformuluoti savo požiūrį į tirtą problemą, jį argumentuodamas faktais.

Panaudotos literatūros ir duomenų šaltinių (bibliografijos) sąrašė pateikiami visų darbe naudotų dokumentų (mokslinių monografijų, mokslinių straipsnių, internetinių svetainių, žemėlapių, mokslinio tyrimo darbų ataskaitų, statistinių duomenų) sąrašai pagal atitinkamus reikalavimus.

Prieduose gali būti pateikiami autoriaus sudaryti didelio formato kartografiniai, kitų autorių sudaryti ir moksliniame pranešime naudoti grafiniai kūriniai bei statistiniai duomenys.

MAGISTRO DARBAS

Magistro baigiamasis darbas rengiamas antrame magistrantūros studijų kurse. Jame studentai pristato savo savarankiško tyrimo rezultatus.

Magistro darbo tikslas – praktiškai pritaikyti ir apibendrinti studijų metu įgytą žinių ir mokslinio darbo patirtį bei sukurti ir pateikti naujas mokslines žinias.

Magistrinio darbo uždaviniai:

1. Gebėjimų vykdyti mokslinių publikacijų analizę ugdymas.
2. Gebėjimų analizuoti gamtos ir visuomenės reiškinius ugdymas.
3. Kartografinės analizės rezultatų pateikimo ugdymas.
4. Apibendrinimų ir išvadų formulavimo ugdymas.
5. Savarankiško žemėlapių kūrimo ugdymas.
6. kartografinių duomenų bazių sudarymo ugdymas.

Duomenų magistro darbui rinkimas bei darbo rašymas padeda:

1. Įsigilinti į kartografijos bei geografijos mokslo problematiką.
2. Įvaldyti mokslinius kartografinio ir geografinio tyrimo metodus.
3. Lavinti analitinius ir sintetinio gebėjimus.
4. Tobulinti mokslinių darbų rašymo stilių.
5. Tinkamai logiškai ir nuosekliai pateikti tyrimų rezultatus.
6. Savarankiškai kurti žemėlapius, iliustracijas bei kitus grafinius kūrinius.
7. Modeliuoti vykstančius procesus bei reiškinius.
8. Remiantis tyrimo duomenimis formuluoti konkrečiais išvadas ir apibendrinimus.

Busimas magistro darbų temas III semestro pradžioje pasiūlo Kartografijos centro dėstytojai. Magistro darbo temos gali būti siūlomos ir paties studento (pageidautina), jas suderinus su kuruojančiu dėstytoju – magistro darbo vadovu.

Pageidautina, kad magistro darbų temas būtų vystomos dviem etapais:

1. Pirmame magistrantūros studijų kurse rengiamas mokslinis pranešimas, kurio tema turi sietis su būsimo magistro darbo tema.

2. Antrame magistrantūros studijų kurse parengiamas galutinis magistro darbas.

Magistro darbų temos turi būti apsvarstytos ir patvirtintos Kartografijos centro posėdyje. Magistro darbams gali vadovauti Vilniaus universiteto Kartografijos centro dėstytojai ir kitų institucijų darbuotojai, turintys mokslo laipsnį.

Magistro darbo apimtis – iki 60 puslapių.

Magistro darbe turi būti:

- Viršelis.
- Titulinis lapas.
- Darbo turinys.
- Darbo anotacija.
- Įvadas.
- Struktūrizuota pagrindinė tekstine dalis.
- Darbo išvados.
- Panaudotos literatūros ir kitu duomenų šaltinių (bibliografijos) sąrašas.
- Santrauka lietuvių kalba.
- Santrauka anglų kalba.
- Priedai (neprivalomi)
- Magistro baigiamojo darbo vertinimo lapas.

Viršelis ir titulinis lapas apiforminami pagal 3, darbo turinys – pagal 4, anotacija – pagal 5, santrauka lietuvių kalba – pagal 6, santrauka anglų kalba – pagal 7, bibliografijos sąrašas – pagal 8, magistro baigiamojo darbo vertinimo lapas – pagal 11 priedų pavyzdžius.

Įvade nurodomas nagrinėjamos temos ar problemos aktualumas, autoriaus atlikto tyrimo naujumas, tyrimo rezultatų praktinis pritaikomumas, suformuluojamas magistro darbo tikslas, darbo uždaviniai ir autoriaus paskelbtos publikacijos, susijusios su magistro darbo tema (jeigu tokiu yra).

Magistro darbo turinyje įvardijamos visos struktūrinės darbo dalys, nurodant puslapius, kuriais jos prasideda. Magistro darbo turinio struktūra turi būti daugialygė – stambūs darbo skyriai skaidomi į poskyrius.

Pagrindinėje magistro darbo dalyje pristatoma išsami kitų autorių anksčiau atliktų tyrimų apžvalga darbo tema, išsamiai apibūdinama darbo metodologija ir taikyti tyrimo metodai, pateikiami tyrimo rezultatai.

Tyrimo rezultatai pristatomi 4–5 stambiuose skyriuose, kurie savo ruožtu skirstomi į 2–4 poskyrius. Skyriuje turi būti mažiausiai du poskyriai.

Magistro darbo išvadose glaustai pateikiami apibendrinimai, susiję su stambiaisiais pagrindines dalies skyriais, apimančiais publikacijų darbo tema analizę, metodikos tinkamu, atskirų darbo rezultatų dalies skyrių apibendrinimai.

Išvadose autorius būtinai privalo remtis gautais tyrimo rezultatais, juos susiedamas su egzistuojančiomis teorinėmis nuostatomis bei argumentuotai juos pateikdamas.

Panaudotos literatūros ir duomenų šaltinių (bibliografijos) sąrašė nurodomi visų magistro darbe naudotų dokumentų (mokslinių monografijų, mokslinių straipsnių, žemėlapių ir atlasų, interneto svetainių žemėlapių, mokslinio tyrimo darbų ataskaitų, statistinių duomenų) sąrašai pagal atitinkamus reikalavimus.

Magistro darbo prieduose gali būti pateikiami autoriaus sukurti didelio formato žemėlapiai ar kiti grafiniai kuriniai, autoriaus surinkti statistiniai duomenys, darbui atlikti naudoti žemėlapiai, skenuotos aero ir kosminės nuotraukos bei skenuoti archyviniai dokumentai.

Magistro darbo pabaigoje pridedama santrauka lietuvių ir anglų kalbomis (iki 3000 spaudos ženklų). Santraukoje nurodoma, kad tai yra magistro darbas, parašomas darbo pavadinimas, darbo autorius. Santraukos pabaigoje pateikiami 4–6 prasminiai žodžiai (6, 7 priedai).

Po kalbinės ir literatūrinės korektūros atspausdintas magistro darbas įrašomas (kieti viršeliai). Prie spausdinto darbo pridedama elektroninė darbo versija.

DARBŲ RECENZAVIMAS

Kiekvienas magistro darbas privalo būti recenzuojamas. Magistrinio darbo recenzentai skiriami Kartografijos centro darbuotojų posėdyje. Jais gali būti aktyvūs fizinės geografijos, visuomeninės geografijos, informacijos sistemų, bendrosios inžinerijos, teritorijų planavimo ir kitų kryptių mokslininkai.

Recenzentas parengia magistrinio darbo recenziją, kurios forma pateikiama 9 priede.

DARBO VADOVO VERTINIMAS

Magistrinio darbo vadovas baigiamųjų darbų gynimo komisijai pristato savo atsiliepimą. Atsiliepime darbo vadovas trumpai apžvelgia:

1. Temos originalumo vertinimą.
2. Darbo užduočių atlikimo vertinimą.
3. Darbo rengimo vertinimą.
4. Magistro metodinio tyrimų pasirengimo vertinimą.
5. Magistro iniciatyvumą.
6. Darbo uždavinių įvykdymo ir darbo tikslo pasiekimo laipsnį.
7. Darbo svarbą.

Darbo vadovo atsiliepimo forma pateikiama 10 priede.

DARBŲ GYNIMAS

Magistro darbai yra ginami viešai juos pristatant. Magistro darbams ginti Vilniaus universiteto rektorius patvirtina baigiamųjų darbų gynimo komisiją. Magistro darbas ginamas baigiamųjų darbų komisijoje. Magistro baigiamųjų darbų komisiją sudaro 5 nariai. Komisijos pirmininku skiriamas ne Vilniaus universitete dirbantis mokslininkas.

Darbas pristatomas naudojant multimedija (Microsoft Power Point Presentation ar kitos demonstracinės programos). Darbui pristatyti skiriama iki 15 minučių.

Gynimo metu magistrantas privalo glaustai pristatyti:

1. Darbo tikslą ir jo uždavinius.
2. Tyrimų metodologiją ir taikytus tyrimų metodus.
3. Svarbiausius tyrimo metu gautus rezultatus.
4. Tyrimo pagrindų suformuluotas išvadas bei pasiūlymus.

Darbui pristatyti skiriama iki 15 minučių. Po magistro darbo pristatymo vyksta diskusija, kurios metu komisijos nariai ir kolegos užduoda klausimus. Prelegentas turi kiek galima išsamiau į juos atsakyti, rodydamas mokslinį išprusimą kartografijos ir geografijos srityse.

Po komisijos narių ir kolegų klausimų skaitoma recenzento parašyta darbo recenzija. Prelegentas privalo kvalifikuotai atsakyti į recenzento pastabas. Gynimo metu pristatomas darbo vadovo atsiliepimas apie atliktą darbą.

DARBŲ VERTINIMAS

Moksliniai pranešimai ir magistro darbai vertinami dešimties balų sistema. Darbą ginti leidžiama darbo vadovo sutikimu. Darbo vadovas pateikia savo atsiliepimą, kuriame pareiškia savo nuomone apie magistro darbą. Galutinį darbo įvertinimą pateikia komisija, atsižvelgdama į tai, kaip pristatytas darbas, kaip ginti teiginiai, kokie yra darbo recenzento ir darbo vadovo vertinimai, kaip prelegentas atsakė į jam užduotus klausimus.

Magistro darbas įteikiamas recenzentui ne vėliau kaip prieš 7 dienas iki darbo gynimo. Recenzentas, rašydamas darbo recenziją, joje aptaria darbo aktualumą, tyrimų tikslą ir uždavinius, naudotus informacijos šaltinius, tyrimų imtį, tyrimų metodiką, duomenų apibendrinimo būdus, tyrimų rezultatų pateikimo aiškumą, išvadų originalumą ir jų atitiktį darbo uždaviniams, darbo kalbos taisyklingumą, darbo apipavidalinimą.

Pabaigoje recenzentas pateikia galutinę išvadą – darbo vertinimą (teigiamai arba neigiamai) (9 priedas).

Darbo metodologinis pagrindumas apima:

- Taikytų metodų atitiktį darbo tikslui ir uždaviniams.
- Tyrėjo metodinį pasirengimą.
- Taikytų metodų visumą.
- Taikytų metodų įvairiapusiškumą.

Darbo tikslo ir uždavinių įvykdymas apima:

- Darbo tikslo teorinį ir praktinį pagrindumą.
- Darbo tikslo realumą.
- Darbo tikslo ir uždavinių suderinamumą.
- Gautu rezultatų ir iškeltų uždavinių atitikimą.

Darbo rezultatai apima:

- Gautų duomenų originalumą.
- Įvairiapusę ir korektišką duomenų analizę.
- Mokslinę duomenų interpretaciją.
- Darbo išvadų pagrindumą.

Darbo teorinė ir praktinė svarba apima:

- Tyrimo naujumo laipsnį.
- Darbo metodologinį reikšmingumą.
- Darbo praktinį pritaikomumą.

Darbo apipavidalinimas apima:

- Formalią apipavidalinimo atitiktį keliamiems reikalavimams.
- Teksto kalbos taisyklingumą.
- Iliustracijų tikslingumą ir kokybę.
- Darbo estetinį vaizdą.

Komisijos nariai, vertindami darbą, privalo objektyviai atsižvelgti į visus išvardytus kriterijus. Galutinis įvertinimas nustatomas suskaičiavus visų komisijos narių individualaus vertinimo aritmetinį vidurkį.

Gynimui laiku nepristatyti ar gynimo metu neapginti magistro darbai gali būti ginami ne anksčiau kaip po vienerių metų. Išimtyms gali būti taikomos tik ypatingais atvejais.

DARBŲ SAUGOJIMAS

Magistro darbai kartu su jų elektroninėmis versijomis saugomi Kartografijos centre neribotą laiką. Darbai registruojami baigiamųjų magistro darbų saugojimo žurnale.

Visi viešai pristatyti ir apginti darbai yra prieinami kartografijos, geografijos, meteorologijos ir hidrologijos, hidrometeorologijos, geografijos ir kraštotvarkos studijų programų studentams. Norintieji susipažinti su magistro baigiamaisiais darbais turi kreiptis į

Kartografijos centro administratorių. Darbai susipažinti duodami laikinai, prieš tai pasirašius atitinkamame žiniaraštyje.

Magistro darbų lietuviškos anotacijos ir lietuviškos bei angliškios santraukos skelbiamos Kartografijos centro tinklalapyje.

DARBŲ VERTINIMO KRITERIJAI

Magistro darbai vertinami 10 balų sistemoje.

10 (puikiai). Magistro darbe sprendžiami ypatingai aktualūs kartografijos uždaviniai. Darbas pasižymi išskirtiniu novatoriškumu. Magistras savo darbe pademonstruoja puikias išskirtines teorines žinias. Darbe puikiai pristatyta tyrimo problematika, labai efektyviai panaudoti įvaldyti tyrimo, analizės, apibendrinimo ir grafinės vizualizacijos būdai, būtini praktinių uždavinių sprendimui. Darbo rezultatas – aktualus originalus kompleksinis ar sintetinis žemėlapis (duomenų bazė), atskleidžiantis objektų, reiškinių ir procesų sklaidą bei tarpusavio ryšius. Puikiai atliktos ir gausios darbo iliustracijos. Puikūs magistrinio darbo pristatymo įgūdžiai. Pasiiekti visi studijų tikslai.

9 (labai gerai). Magistro darbe sprendžiami aktualūs kartografijos uždaviniai. Darbas pasižymi novatoriškumu. Magistras savo darbe pademonstruoja labai geras teorines žinias. Darbe labai gerai pristatyta tyrimo problematika, efektyviai panaudoti įvaldyti tyrimo, analizės, apibendrinimo ir grafinės vizualizacijos būdai, būtini praktinių uždavinių sprendimui. Darbo rezultatas – aktualus originalus kompleksinis ar sintetinis žemėlapis (duomenų bazė). Labai gerai atliktos darbo iliustracijos. Labai geri magistrinio darbo pristatymo įgūdžiai. Pasiiekta ne mažiau kaip 90 % studijų tikslų.

8 (gerai). Magistro darbe sprendžiami svarbūs kartografijos uždaviniai. Darbui būdingi novatoriškumo požymiai. Magistras savo darbe pademonstruoja geras teorines žinias. Darbe aiškiai pristatyta tyrimo problematika, panaudoti įvairūs įvaldyti tyrimo, analizės, apibendrinimo ir grafinės vizualizacijos būdai. Darbe išspręsti visi numatyti uždaviniai. Darbo rezultatas – originalus žemėlapis (duomenų bazė). Gerai atliktos darbo iliustracijos. Geri magistrinio darbo pristatymo įgūdžiai. Pasiiekta ne mažiau kaip 80 % studijų tikslų.

7 (vidutiniškai). Magistro darbe sprendžiami gana svarbūs kartografijos uždaviniai. Darbui būdingi daliniai novatoriškumo požymiai. Magistras savo darbe pademonstruoja pakankamas teorines žinias. Darbe pristatyta tyrimo problematika, panaudoti keli tyrimo, analizės, apibendrinimo ir grafinės vizualizacijos būdai. Darbe iš esmės išspręsti numatyti uždaviniai. Darbo rezultatas – žemėlapis (duomenų bazė). Be turinio ir redakcinių klaidų atliktos darbo iliustracijos. Vidutiniškai magistrinio darbo pristatymo įgūdžiai. Pasiiekta ne mažiau kaip 70 % studijų tikslų.

6 (patenkinamai). Magistro darbe sprendžiami su kartografija susiję uždaviniai. Darbe mažai novatoriškumo požymių. Magistras savo darbe pademonstruoja patenkinamas teorines žinias. Darbe ne iki galo apibrėžtai pristatyta tyrimo problematika, panaudoti tyrimo, analizės, apibendrinimo ir grafinės vizualizacijos būdai. Darbe ne iki galo išspręsti numatyti uždaviniai. Darbo rezultatas – iš dalies originalus žemėlapis (duomenų bazė). Patenkinamai atliktos darbo iliustracijos, jos turi turinio ir redakcinių klaidų. Patenkinami magistrinio darbo pristatymo įgūdžiai. Pasiiekta ne mažiau kaip 60 % studijų tikslų.

5 (silpnai). Magistro darbe sprendžiami tik iš dalies susiję su kartografija susiję uždaviniai. Darbe nėra novatoriškumo požymių. Magistras savo darbe pademonstruoja menkas teorines žinias. Darbe neaiškiai pristatyta tyrimo problematika, panaudoti tyrimo, analizės, apibendrinimo ir grafinės vizualizacijos būdai. Darbe beveik neišspręsti numatyti uždaviniai. Darbo rezultatas – neoriginalus kompiliacinis žemėlapis (duomenų bazė).

Nekokybiškai atliktos darbo iliustracijos, jose gausu turinio ir redakcinio pobūdžio klaidų. Silpni magistrinio darbo pristatymo įgūdžiai. Pasiiekta ne mažiau kaip 50 % studijų tikslų.

4,3,2,1 (nepatenkinamai). Netenkinami minimalūs magistrinio darbo reikalavimai. Teorinės žinios netenkina minimalių reikalavimų. Gebėjimai netenkina minimalių reikalavimų. Pasiiekta mažiau kaip pusė studijų tikslų

**VILNIAUS UNIVERSITETAS
CHEMIJOS IR GEOMOKSLŲ FAKULTETAS
KARTOGRAFIJOS CENTRAS**

Donatas Gudelis

**DEMOGRAFINIŲ RODIKLIŲ EDVINĖS SKLAIDOS
VIZUALIZAVIMAS**

Referatas

Studijų dalykas - Kartologija

Studijų programa – Kartografija

Dėstytojas: prof., habil. dr. A. Česnulevičius

Vilnius 2013

**VILNIAUS UNIVERSITETAS
CHEMIJOS IR GEOMOKSLŲ FAKULTETAS
KARTOGRAFIJOS CENTRAS**

Auktumas Šidiškis

**“LIETUVOS GAMTINIO TURIZMO OBJEKTAI” ŽEMĖLAPIO
RENGIMO METODIKA**

**METHODOLOGY OF PREPARATION
“NATURE TOURISM OBJECTS OF LITHUANIA” MAP**

Mokslinis pranešimas

Studijų programa – Kartografija

**Vadovas: prof., habil. dr. A. Česnulevičius
Konsultantas: lekt. N. Karanikolas (Graikija)**

Vilnius 2010

**VILNIAUS UNIVERSITETAS
CHEMIJOS IR GEOMOKSLŲ FAKULTETAS
KARTOGRAFIJOS CENTRAS**

Auktumas Šidiškis

**“LIETUVOS GAMTINIO TURIZMO OBJEKTAI” ŽEMĖLAPIO
RENGIMO METODIKA IR TURINYS
(MASTELIS 1:500 000)**

**PREPARATION METHODOLOGY AND CONTENT OF
“NATURE TOURISM OBJECTS OF LITHUANIA” MAP
(SCALE 1:500 000)**

Baigiamasis magistro darbas

Studijų programa – Kartografija

**Vadovas: prof., habil. dr. A. Česnulevičius
Konsultantas: lekt. N. Karanikolas (Graikija)**

Vilnius 2012

TURINYS

Anotacija	3
ĮVADAS	4
1. ANKSTENIŲ TYRIMŲ APŽVALGA	8
2. DARBO METODOLOGIJA	13
2.1. Turistinio žemėlapių samprata ir turinys	13
2.2. Turistinių žemėlapių semiotinės analizės tyrimo metodika	18
2.3. Turistinių žemėlapių kartosemiotinis vertinimas	23
2.4. Ženklių sistemos sudarymo etapai ir principai	26
2.5. Anketinė apklausa	29
3. ŽEMĖLAPIO „LIETUVOS TURIZMO OBJEKTAI“ TURINYS IR SUDARYMO PROGRAMA	34
3.1. Žemėlapių paskirtis	34
3.2. Žemėlapių matematinis pagrindas	36
3.3. Žemėlapių turinys	37
3.3.1. Vaizdo pateikimo būdai	37
3.3.2. Apipavidalinimo būdai	43
3.4. Informacinė naudotų duomenų bazė bei jų panaudojimo būdai ir laipsnis	45
3.5. Generalizacijos principai	48
3.6. Geografinė kartografuojamos teritorijos charakteristika	50
3.7. Žemėlapių sudarymo technologija	53
4. Žemėlapių „Lietuvos gamtos turizmo objektai“ kartosemiotinė analizė	55
IŠVADOS	62
LITERATŪROS IR INFORMACIJOS ŠALTINIŲ SĄRAŠAS	65
SANTRAUKA LIETUVIŲ KALBA	72
SANTRAUKA ANGLŲ KALBA	73
PRIEDAI	74

Valaitytė F. Nevėžio upės slėnio rekreacinio potencialo analizė. Magistro darbas. Vilnius: VU. 2012.

Anotacija. Svarbiausi gamtiniai rekreaciniai veiksniai upių slėniuose yra poilsio bei vandens turizmo galimybės. Upių slėniai, pritraukdami poilsiautojus ir turistus, atneša ekonominę naudą visoms upės regiono savivaldybėms. Šio darbo tikslas - atlikti Nevėžio upės slėnio rekreacinio potencialo analizę. Darbo tikslo įgyvendinimui suformuluoti keturi uždaviniai: atlikti Nevėžio upės sėnio mokslinių tyrimų ir rekreacinių planavimo dokumentų analizę; atlikti rekreacinių išteklių Nevėžio upės slėnyje esamos būklės analizę; nustatyti Nevėžio upės slėnio reikšmę Nevėžio upės regiono savivaldybėms; pateikti Nevėžio upės slėnio rekreacinio naudojimo ir vystymo galimybes. Darbui naudotos keturios duomenų grupės (literatūros šaltiniai, statistiniai, kartografiniai ir empiriniai duomenys), naudotasi keturiais tyrimo metodais (literatūros šaltinių analizė, loginis modeliavimas, kokybinė analizė, kartografinė analizė bei empiriniai tyrimai). Atlikus Nevėžio upės slėnio mokslinių tyrimų ir rekreacinių planavimo dokumentų analizę nustatyta, kad didžiausias dėmesys juose skiriamas Nevėžio upės vandens kokybės vertinimui. Rekreacinių išteklių analizė parodė, kad Nevėžio upės slėnis kiekvienoje savivaldybės teritorijoje skiriasi savo savybėmis ir poilsio bei turizmo požiūriais gali būti naudojamas diferencijuotai. Atlikus turizmo informacijos centrų darbuotojų pateiktos informacijos sisteminę analizę nustatyta, kad didžiausią reikšmę Nevėžio upės slėnio teritorija turi Panevėžio rajono savivaldybei. Darbe, atsižvelgus į rekreacinių išteklių gausą, jų padėtį bei estetinę išvaidą, buvo pateiktos Nevėžio upės slėnio rekreacinio naudojimo ir vystymo galimybės.

Tekstas 50 psl., priedai 8 psl., 22 pav., 4 lentelės. Santrauka lietuvių ir anglų kalbomis.

Reikšminiai žodžiai: Nevėžio regionas, rekreacija, rekreaciniai statiniai, turizmas, nuotykinis turizmas.

Sandra Ribokaitė

Panevėžio apskritis turistinis potencialas ir jo pritaikomumas edukaciniams tikslams

Santrauka

Turizma yra viena iš atraktyviausių ir greitai augančių Lietuvos ūkio šakų. Jis labai svarbus gyventojams ir atskiriems miestams bei teritorijoms, rodantis regionų patrauklumą. Turizmo sektoriaus vystymas labai svarbus tiems regionams, kuriuose vangiai vyksta ūkio plėtra. Vienas tokių yra Panevėžio apskritis, kur kitų ūkio šakų plėtra vyksta gana sunkiai.

Panevėžio apskritis yra viena silpniausiai išvystytų turizmo požiūriu, nepatenkanti į pagrindinius turistinius arealus. Kita vertus, esamas turistinis potencialas nėra iki galo išnaudotas, tame tarpe ir edukaciniu požiūriu. Šio darbo tikslas – apžvelgti regiono turistines galimybes, o turistinio potencialo įvertinimas būtų pagrindinis šio darbo tikslas.

Vykdam tyrimą pradžioje buvo išskirti Panevėžio pažintiniai – kultūriniai turistiniai objektai. Šiuolaikinis turizmas suvokiamas ne tik kaip įžymybių lankymas, tačiau kaip žinių kaupimo ir savęs lavinimo procesas. Kultūrinė edukacija yra viena iš svarbiausių šiuolaikinio turizmo funkcijų, kuri dar mažai pažinta ir rutuliojama.

Pagrindinia magistro darbo tikslas – atlikti Panevėžio apskrities turistinio potencialo analizę ir jos pritaikomumo edukacijai vertinimą.

Darbui atlikti panaudoti įvairūs būdai: teorinė ir istorinė analizė, statistiniai metodai, objektų klasifikacija, duomenų kaupimas, palyginimas ir sisteminė analizė bei išvadų formulavimas. Darbą sudaro įvadas, šešios dalys, išvados ir pasiūlymai, literatūros sąrašas, santrauka lietuvių ir anglų kalbomis bei priedai.

Teorinėje darbo dalyje apžvelgta turizmo samprata, turizmo šakos, pasaulio ir Europos turizmo tendencijos bei Lietuvos turizmo ypatybės. Aptarti Panevėžio apskrities turistiniai objektai bei jų platesnis taikymas visuomenės pažintiniam ugdymui. Pateikti Panevėžio apskrities ir atskirų turistinių objektų žemėlapiai.

Toliau nagrinėjamas Panevėžio apskrities turistinių objektų pritaikomumas visuomenės pažintiniam ugdymui. Apklausta 140 respondentų. Anketinės apklausos metodas buvo vienas pagrindinių tyrimo būdų.

Tyrimas parodė, kad beveik pusė respondentų mano, kad turistiniai objektai lengvai pasiekiami, tačiau trūksta informacijos apie juos. Tai stabdo pažintinio – edukacinio turizmo plėtrą. Respondentai mano, kad kaimo, laisvalaikio ir pobūvio bei sportinio turizmo formos taip pat turi pažintinio – edukacinio turizmo bruožų. Daugelis respondentų siūlo labiau reklamuoti ir atnaujinti turistinius objektus, kas padarytų Panevėžio apskritį labiau patrauklią. Gauti rezultatai yra svarbūs Panevėžio apskrities turizmo ir informacijos centrui, kuris profesionaliai organizuoja miesto ir aplinkinių vietovių pažintinį turizmą.

Reikšminiai žodžiai: turizmo formos, turistiniai ištekliai, pažintinis turizmas, kultūrinis turizmas, Panevėžio apskritis.

Sandra Ribokaitė

Touristic potential of Panevėžys County and its use for educational purposes.

Summary

Tourism is one of the most attractive and fastest growing industries in Lithuania. It is very important for public and individual regions or cities, because it is one of growth and development indicators. The tourism sector particularly preferable to the less developed regions of the country, and one of them is Panevėžys County, where other development opportunities are difficult.

Panevėžys County is one of the least developing regions in Lithuania, and is outside the tourism zone of influence, in addition, the tourism potential, which can bring the educational point of view and numerous benefits to the society, are not fully utilized. It is therefore important not to overlook the development of tourism opportunities in the region. Increasing potential should be one of the main tasks.

In order to keep the work relevant and meaningful to present, the selected object of study: is contemporary - cognitive - cultural tourism in Panevėžys. Contemporary tourism describes the fact that it does not involve just entertainment, but entertainment is connected with the personal self-development and cultural knowledge of the visited area. Cultural education is one of the most modern tourism functions and it has become the most important and least studied sectors within the tourism.

The main aim of the final magister paper is to analyze and present the tourism potential in the Panevėžys County and analyzes educational potential within tourism.

Various working methods were used for the analysis: the theoretical, historical, statistical, classification, aggregation, comparison, and systematic analysis, and summary. The work consists of introduction, six chapters, conclusions, suggestions, bibliography, summary in Lithuanian and English languages, and appendixes.

Theoretical overview of the work consists of definitions of tourism, types of tourism, global and European tourism trends, and the common features of Lithuanian tourism. Discuss Panevėžys tourism resources, their distribution and use to more intensively increase public education. Present tourism resource maps of Panevėžys County and separate areas of the region.

In order to analyze the Panevėžys county tourism resources adaptation of public education, the study was completed involving interviews of the hundred and forty respondents. A questionnaire survey method was used for the above referenced study.

The research has showed that almost half of the respondents believe that the supply of tourist facilities, advertising and maintenance of the county is inadequate, and they support the educational - cognitive tourism development in the district. The respondents have also indicated that rural, leisure and entertainment, and sports tourism to be used as cognitive-educational. Most respondents have suggested advertising and renewal of tourism resources as the most effective method to increase the interest in Panevėžys County.

The results obtained are significant for Panevėžys County of Tourism and Information Center, professionals working in the field of tourism, and everybody interested in the possibilities of tourism in the Panevėžys County.

Keywords: tourism types, tourism resources, cognitive tourism, cultural tourism, Panevėžys County.

Literatūros šaltinių citavimo pavyzdžiai

Visi literatūros šaltiniai pateikiami pagal abėcėlę. Cituojant šaltinį tekste skliausteliuose nurodoma autoriaus pavardė ir leidimo metai, kai autorių daugiau kaip trys – tik pirmoji pavardė (Wang ir kt., 2008). To paties autoriaus publikacijos rikiuojamos chronologine tvarka. Kirilika parašyti cituojami literatūros šaltiniai pateikiami po lotyniškais rašmenimis cituotų literatūros šaltinių (Holmes, 1965; Žaromskis, 1996; Берлянт, 2002).

Knygų ir straipsnių rinkinių pavadinimai turi būti transliteruoti lotyniškais rašmenimis. Žurnalų pavadinimai netrumpinami. Transliteravimo lentelę (BGN/PCGN sistema) galima rasti šiuo interneto adresu:

http://en.wikipedia.org/wiki/BGN/PCGN_romanization

Knygos:

Basalykas A. 1999. *Žemė – žmonijos buveinė*. Antras leidimas. Vilnius: Alma littera. 280 p.

Coastal Management and Habitat Conservation. 1995. Volume 1. Editors: A.H.P.M. Salman, H.Berends, M.Bonazountas. Leiden: EUCC. 502 p.

Directions in European Coastal Management. 1995. Editors: M.G. Healy, J.P. Doody. Cardigan: Samara Publishing Limited. 556 p.

Holmes A. 1965. *Principles of Physical Geology*. Second edition. New York: The Ronald Press Company. 1288 p.

Kartografijos ir geodezijos terminų aiškinamasis žodynas. 2000. Sudarytojas V.Vainauskas. Vilnius: Valstybinė geodezijos ir kartografijos tarnyba. 616 p.

Povilaitis A., Taminskas J., Gulbinas Z., Linkevičienė R., Pileckas M. 2011. *Lietuvos šlapynės ir jų vandensauginė reikšmė*. Vilnius: Gamtos paveldo fondas. 328 p.

Žaromskis R. 1996. *Okeanai, jūros, estuarijos*. Vilnius: Debesija. 296 p.

Востокова А. В., Кошель С. М., Ушакова Л. А. Оформление карт: компьютерный дизайн. Москва: Аспект Пресс. 228 с.

Knygų dalys ir skyriai:

Bukantis A., Rimkus E., Stankūnavičius G. 2001. Lietuvos klimato svyravimai ir kaita. *Klimato svyravimų poveikis fiziniams geografiniams procesams Lietuvoje*. Redaktoriai: A.Bukantis, K.Kilkus, E.Rimkus. 27 – 107. Vilnius: Geografijos institutas.

Rauktys J. 1990. Gyvūnija. *Lietuvių enciklopedija*. T. 15. 51 – 56. Antrasis leidimas Vilnius: Lietuvos enciklopedijų redakcija.

Steponaitis V. 1991. Contrasting patterns of Mississippian developments. *Chieftoms: Power, Economy and Ideology*. Editor: T. Earle. Cambridge: Cambridge University Press. 193 – 228.

Publikacijos straipsnių rinkiniuose ir periodiniuose leidiniuose:

Baubinas R. 1998. Ignalinos atominės elektrinės ir Visagino miesto poveikis visuomeniniams teritoriniams procesams regione: geografinio tyrimo ypatybės. *Ignalinos AE: žmogaus gyvenimo ir veiklos sąlygos*. 13 – 22. Vilnius – Visaginas: Eugrimas.

Daubariene J., Valiuskevicius G., Asijaviciute V. 2011. The influence of morphometric characteristic on the functional usage of Lithuanian lakes. *Environmental Engineering. 8th International conference. Selected papers*. Vol. 2. 543 – 548.

Kozoderov V. V. 2003. Interactions between the atmosphere, land surface and ocean: contribution from remote sensing Earth sciences techniques. *Proceedings of 4th European Congress on Region Geoscientific Cartography and Information Systems*. Bologna. 491–492.

Michno A. 2008. Age and main phases of accumulation of sediments in the Nidzica valley bottom (Southern Poland). *Geografija*. 44(2).15–27.

Disertacijos:

Bardauskienė D. 2008. *Sociokultūrinių aspektų vaidmuo miesto darnioje plėtroje*. Daktaro disertacija. Vilnius: Technika 160 p.

Bevainis L. 2011. *The analysis and evaluation of cartographical images of educational digital and paper maps (On the basis of graphic information load)*. Summary of doctoral dissertation. Vilnius: Vilnius University. 36 p.

Žemėlapiai ir atlasai:

Atlas kampusu 600-lecia odnowienia universitetu Jagiellońskiego. 2007. Kraków: Uniwersytet Jagielloński. 71 p.

Aukštaitijos nacionalinis parkas. 2011. M 1:100 000. Vilnius: Alma littera.

Geomorfologinis žemėlapis. 1981. M 1:1 000 000. Lietuvos TSR atlasas. 50 – 51. Maskva: Vyriausioji geodezijos ir kartografijos valdyba.

Lietuvos geografinis žemėlapis. 2001. M 1:50 000. Vilnius: Nacionalinė žemės tarnyba.

Luftbildkarte von Berlin. 2000. M 1:5 000. Berlin: Deutsches Zentrum für Luft- und Raumfahrt.

Ataskaitos:

Lietuvos reljefo kadastras. 2001. Mokslinio darbo ataskaita. Darbo vadovas A.Česnulevičius. Vilnius: Geografijos institutas. 114 p.

Interneto svetainės:

Tumanovas B. 2008. Baltijos šalys Europos chaose. *Geopolitika*. <http://www.geopolitika.lt/?artc=2739> (paskutinį kartą žiūrėta 2011.12.16)

What is GIS? *GIS Lounge*. <http://gislounge.com/what-is-gis/> (paskutinį kartą žiūrėta 2009.01.01)

RECENZIJA**Darbo autorius****Darbo pavadinimas****Magistro darbo struktūra** (apimtis, paveikslai, priedai, lentelės ir t.t.).....

.....

.....

.....

Vertinimo skalė (pažymėti):

Vertinimo požymis	Puikiai	Labai gerai	Gerai	Vidutiniškai	Patenkinamai	Blogai
Darbo aktualumas						
Darbo naujumas						
Darbo tikslas ir uždaviniai						
Informacinių šaltinių analizė						
Tyrimo imtis						
Tyrimų metodika						
Duomenų apibendrinimas						
Tyrimo rezultatų pateikimas						
Išvadų pagrįstumas						
Išvadų atitikimas darbo tikslui ir uždaviniams						
Iliustracijų ir lentelių kokybė						
Kalbos taisyklingumas						
Kita						
Rodiklių suma						

Pastabos

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Galutinė išvada

.....

.....

Recenzentas

Parašas

Data

DARBO VADOVO ATSLIEPIMAS**Darbo autorius****Darbo pavadinimas**

Temos originalumo vertinimas	
Darbo užduočių atlikimo vertinimas	
Darbo rengimo vertinimas	
Studento metodinių būdų įvaldymo vertinimas	
Studento iniciatyvumo vertinimas	
Studento savarankiškumo vertinimas	
Galutinė išvada	

Darbo vadovas..... Parašas

Data

BAIGIAMOJO MAGISTRO DARBO VERTINIMO LAPAS

Darbo autorius:
(vardas, pavardė) (parašas)

Mokslinis darbo vadovas:
(mokslinis laipsnis, mokslinis vardas, vardas, pavardė) (parašas)

Recenzentas:
(mokslinis laipsnis, mokslinis vardas, vardas, pavardė) (parašas)

Kartografijos centro
vedėjas:
(mokslinis laipsnis, mokslinis vardas, vardas, pavardė) (parašas)

Darbo gynimo data:

Darbo įvertinimas:
(balas skaičiumi, balas raštu)

Baigiamųjų darbų gynimo
komisijos pirmininkas:
(mokslinis laipsnis, mokslinis vardas, vardas, pavardė) (parašas)

Baigiamųjų darbų gynimo
komisijos sekretorius:
(vardas, pavardė) (parašas)